

Certyfikat Fairtrade

Tomasz Schimanek | Fairtrade Polska

Plan prezentacji

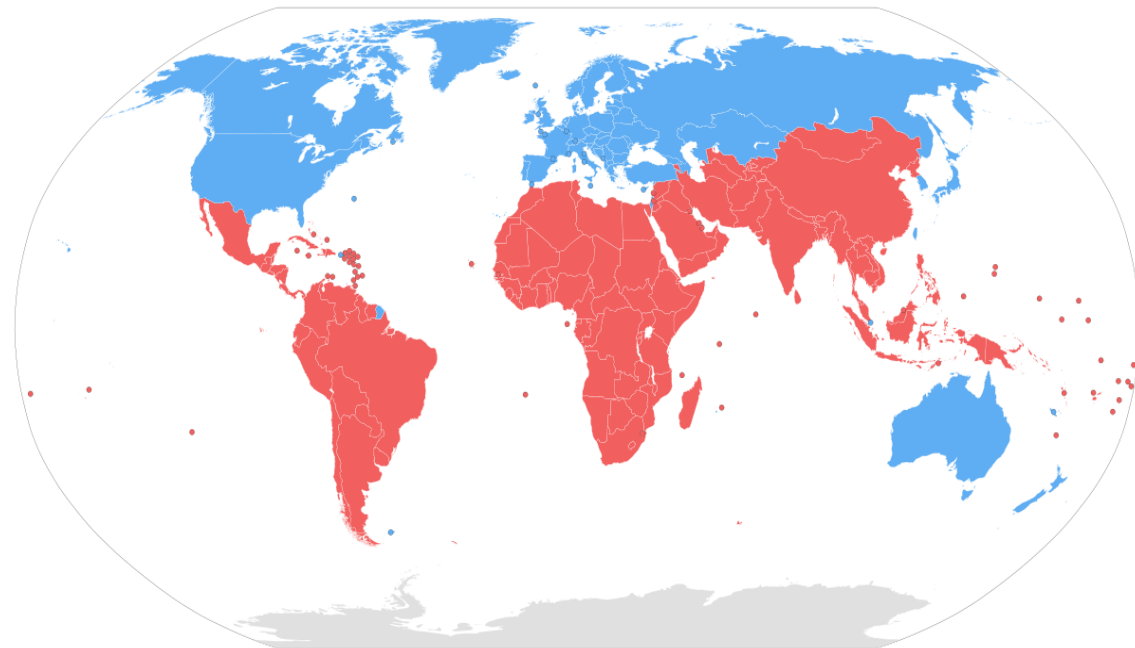
- ▶ **W jakich kategoriach zamówień można stosować certyfikat Fairtrade?**
- ▶ **Jakie korzyści daje stosowanie Fairtrade i innych zrównoważonych certyfikatów?**
- ▶ **Jak skutecznie postawić wymagania posiadania zrównoważonych certyfikatów ?**
- ▶ **Przykłady innych zrównoważonych certyfikatów**

W jakich kategoriach zamówień można stosować certyfikat Fairtrade?

Certyfikat Fairtrade daje firmom dostęp do łańcuchów dostaw weryfikowanych pod kątem respektowania praw człowieka i ochrony środowiska.

Podstawą są sprawiedliwe relacje handlowe, które przyczyniają się do poprawy sytuacji społeczności rolniczych w krajach globalnego Południa (Ameryki Łacińskiej, Karaibów, Afryki, Azji i Oceanii).

Certyfikat Fairtrade oznacza, że przy produkcji spełnione zostały kryteria zapewniające producentom (drobnym rolnikom i pracownikom) bezpieczne warunki pracy, równe traktowanie i godziwą zapłatę za plony.

Dodatkowo producenci otrzymują premię Fairtrade na finansowanie rozwoju działalności i projekty służące lokalnej społeczności.

System Fairtrade w liczbach

ponad
2 miliony
rolników i pracowników z
70 krajów

rolnicy i pracownicy otrzymali
w 2021 r. ponad
201,6 miliona €
premii Fairtrade

ponad
3 367 firm
z licencją na używanie
znaku FAIRTRADE

Produkty FAIRTRADE są
dostępne w ponad
130 krajach
na całym świecie

Źródło: [Monitoring the scope and benefits of Fairtrade](#), Fairtrade International 2023

Dostępne kategorie produktowe

Kawa

Czekolada

Ciastka/
słodycze

Herbata

Kwiaty

Kosmetyki

Tekstylia

Banany
i owoce

Pasty
kanapkowe
i muesli

Lody

Soki i napoje

Cukier
trzcinowy

Wina, piwa,
alkohole

Orzechy,
wiórki
i owoce
suszone

Przyprawy
i oleje

www.fairtrade.org.pl/produkty

Fairtrade to nazwa własna systemu certyfikacji i oznaczania produktów Sprawiedliwego Handlu. Jego właścicielem jest Fairtrade Labelling Organisations International, która opracowuje standardy międzynarodowego znaku certyfikacyjnego Fairtrade, a niezależna organizacja certyfikująca FLOCERT GmbH dokonuje audytów zgodności z kryteriami Fairtrade.

Fair Trade jest pojęciem szerszym niż Fairtrade i dotyczy całego ruchu Sprawiedliwego Handlu.

**System Fairtrade obejmuje trzy globalne sieci
producentki oraz 25 organizacji krajowych.**

**W Polsce taką organizacją jest Fundacja „Koalicja
Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska**

Więcej informacji: <https://www.fairtrade.org.pl>

Certyfikat Fairtrade spełnia wymogi etykiety zrównoważonej, o których mowa w art. 43 dyrektywy klasycznej dotyczącej zamówień publicznych i w art. 104 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Dlatego zamawiający mogą wykorzystywać certyfikat Fairtrade zarówno w zamówieniach publicznych o wartości równej lub większej od progów unijnych, zamówieniach udzielanych w oparciu o PZP, a także zamówieniach o wartości poniżej 130 tys. zł i zamówieniach udzielanych w oparciu o zasadę konkurencyjności.

Podstawowe warunki, które musi spełniać etykieta:

- ▶ wymagania oparte na obiektywnych, możliwych do sprawdzenia i niedyskryminujących kryteriach,
- ▶ wymagania opracowywane i przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty,
- ▶ dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron,
- ▶ wymagania etykiety są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu.

Zrównoważona etykieta oznacza, że przy wytworzeniu produktu (świadczeniu usługi) zachowane zostały określone standardy społeczne i/lub środowiskowe.

Zamawiający mogą stosować etykiety zrównoważone w zamówieniach o „szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych”, czyli na przykład w zamówieniach na usługi społeczne, czy też dostawach, usługach czy robotach budowlanych, które mają wpływ na środowisko.

W Polsce możliwość wykorzystania etykiet pojawiła się w 2016 roku i wciąż jest dość mało znanym rozwiązaniem.

Potwierdzają to dane Urzędu Zamówień Publicznych.

W 2022 roku etykieta zrównoważona była wciąż najrzadziej wykorzystywanym aspektem społecznym. Zamawiający wykorzystali to rozwiązanie w 212 postępowaniach udzielanych w oparciu o PZP, co stanowiło ok. 0,6% wszystkich postępowań, w których zastosowano aspekty społeczne.

Etykietę społeczną wykorzystano w 93 postępowaniach na usługi, 75 na dostawy i 44 na roboty budowlane.

Źródło: Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2022 r.
Urząd Zamówień Publicznych, czerwiec 2023

Praktyka pokazuje, że zdecydowanie najczęściej wskazywaną przez zamawiających etykietą jest certyfikat Fairtrade.

Katowice od kilku lat zamawiają co roku gadzety promocyjne, a jednym z nich jest kawa z certyfikatem Fairtrade w opakowaniu z logo Katowic.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance (woj. kujawsko-pomorskie) zamówił catering na potrzeby projektu „Dzienny Dom Pobytu w Gminie Łubianka”, w ramach którego dostarczono kawę, herbatę i cukier z certyfikatem Fairtrade.

Kampinoski Park Narodowy zamówił różnego rodzaju działania promujące projekty unijne realizowane na terenie Parku, związane z ochroną przyrody. Wśród wielu działań przewidziano także takie, w ramach których ich uczestnikom zostały dostarczone torby ze 100% bawełny posiadającej certyfikat Fairtrade oraz koszulki z 95% bawełny z tym certyfikatem.

Jakie korzyści daje stosowanie **Fairtrade** i innych zrównoważonych certyfikatów?

- ▶ **wykorzystywanie w realizacji zamówień produktów/usług dobrej jakości,**
- ▶ **promowanie zrównoważonych etykiet wśród producentów, wykonawców i obywateli,**
- ▶ **zachęcanie firm do pozyskiwania certyfikatów na swoje wyroby czy usługi,**
- ▶ **wypełnianie obowiązku uwzględniania aspektów społecznych stosowanego w zamówieniach finansowanych ze środków unijnych,**

- ▶ **zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych,**
- ▶ **budowanie wizerunku społecznie odpowiedzialnego zamawiającego,**
- ▶ **wspieranie celów społecznych i środowiskowych, które realizują etykiety,**
- ▶ **poprawa warunków pracy, czystsze środowiska naturalnego, lepsza jakość życia,**

- ▶ wkład w spójność polityk publicznych realizowanych przez Polskę i Unię Europejską,
- ▶ przyczynianie się do realizacji globalnych Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Jak skutecznie postawić wymagania posiadania zrównoważonych certyfikatów?

Etykieta zrównoważona może być wykorzystana w:

- ▶ **opisie przedmiotu zamówienia,**
- ▶ **opisie kryteriów oceny ofert,**
- ▶ **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia.**

W Polsce najczęściej etykiety są wykorzystywane jako kryteria oceny ofert.

Stosowanie etykiety zrównoważonej jest dobrowolne, ale jeżeli zamawiający decyduje się na jej stosowanie, musi wykorzystać etykietę spełniającą warunki, o których mowa w przepisach.

Etykieta musi być powiązana z przedmiotem zamówienia.

Zamawiający wskazuje konkretną etykietę, ale musi dopuścić wykorzystanie przez wykonawcę etykiet równorzędnych.

Przykład zapisu w opisie przedmiotu zamówienia:

Wykonawca w ramach realizacji zamówienia zapewni catering, w którym wykorzysta wyłącznie kawę i herbatę posiadające certyfikat Fairtrade lub inny równoważny.

Przykład zapisu w kryteriach oceny ofert:

Kryteria oceny ofert: cena 60 pkt, aspekt społeczny 40 pkt

Aspekt społeczny oznacza, że wykonawca w ramach usługi cateringowej dostarczy wyłącznie kawę i herbatę z certyfikatem Fairtrade lub równoważnym.

W umowie z wykonawcą musi się znaleźć zobowiązanie do wykorzystania produktów ze wskazaną etykietą, sposoby weryfikowania realizacji tego zobowiązania oraz ewentualne sankcje w przypadku niewypełnienia zobowiązania przez wykonawcę.

W umowie powinny się także znaleźć dodatkowe zobowiązania wykonawcy do promowania etykiety.

Stosując etykiety zamawiający powinien:

- ▶ mieć podstawową wiedzę na temat etykiet zrównoważonych,
- ▶ wybrać konkretną etykietę, którą chce zastosować i upewnić się, czy spełnia wymogi prawne,
- ▶ rozpoznać rynek i dostępność produktów lub usług z wybranym certyfikatem,
- ▶ upewnić się, czy produkty/usługi z certyfikatem będą przydatne w planowanych zamówieniach,

- ▶ umieścić odpowiednie zapisy w dokumentacji postępowania,
- ▶ kontrolować wykorzystanie etykiety przez wykonawcę,
- ▶ zobowiązać wykonawcę do eksponowania informacji o tym, że produkt/usługa ma określony certyfikat i co on oznacza.

Przykłady innych zrównoważonych certyfikatów

Jest co najmniej kilka certyfikatów, które wpisują się w ruch Sprawiedliwego Handlu. Są to na przykład certyfikaty Fair for Life czy Fair Trade Certified.

Inną grupą etykiet są te, które dotyczą aspektów społecznych i środowiskowych. Należy do nich na przykład etykieta Naturland czy Rainforest Alliance.

Są także certyfikaty zrównoważone dotyczące określonych rodzajów czy grup produktów, na przykład Global Organic Textile Standard czy Fair Stone.

Kilkanaście etykiet zrównoważonych została opisanych w publikacji Urzędu Zamówień Publicznych, dostępnej na stronie internetowej Urzędu, pod adresem:

https://www.uzp.gov.pl/data/assets/pdf_file/0023/54455/Etykiety-spoeczne_opracowanie-UZP_2022.pdf

ETYKIETY O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM

Urząd Zamówień Publicznych, 2022 r.

Dziękuję za uwagę

Tomasz Schimanek | Fairtrade Polska

